

Ayd?nlat?c? De?erlendirme Modeline Dayal? Program De?erlendirme ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ayd?nlat?c? De?erlendirme Modeline Dayal? Program De?erlendirme
?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17126>

Özet

Aydınlık Değerlendirme Modeline Dayal Program Değerlendirme Ölçeği, **İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının** çeşitli boyutlarını değerlendirmek amacıyla O. C. Adıgüzel ve F. Özüdoğru tarafından 2014 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, özellikle programın kazanım, içerik, ölçme-değerlendirme ve öğrenme-öğretme süreçleri gibi kritik bileşenlerine ilişkin paydaş görüşlerini sistematik bir şekilde toplamaya hedefler. Geliştirme çalışması sonucunda 38 maddeli ve üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Ölçek, programın yalnızca çıktıları değil, aynı zamanda bağlamını ve süreçlerini de inceleyen **Aydınlık Değerlendirme Modeli** çerçevesinde tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Program değerlendirme, Aydınlık Değerlendirme Modeli, İngilizce öğretimi, **öğretim programı**, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Oktay Cem Adıgüzel, Fatih Özüdoğru.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının** etkinliğini ve uygulanabilirliğini, **Aydınlık Değerlendirme Modeli** çerçevesinde kapsamlı bir şekilde incelemektir. Bu model, programın sadece hedeflerine ulaşma potansiyelini değil, aynı zamanda programın uygulandığı çevrenin (çevresel boyut) ve süreçlerin nasıl işlediğini anlamaya önceliklendirir.

Ölçek, öğretmenler ve ilgili paydaşlar tarafından programın farklı boyutlarına yönelik algıları ve görüşleri belirleyerek, program geliştirme çalışmalarına katkı tutacak, detaylı ve bağlam odaklı veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede programın güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri somut olarak ortaya konulabilmektedir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, program değerlendirme alanında, özellikle **Aydınlık Değerlendirme Modeli**'nin temel prensiplerini yansıtan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu model, programın karmaşık doğasını anlamaya odaklanır ve programın üç temel bileşenine ilişkin görüşleri değerlendirir:

Kazanım ve İçeriğe İlişkin Görüşler: Programın hedeflerinin ve materyallerinin öğrencilerin

geli?im düzeyine uygunlu?u.

Ölçme ve De?erlendirmeye İli?kin Görü?ler: Programda kullanı?lan ölçme ve de?erlendirme yöntemlerinin ö?renci özelliklerine ve ö?renme ç?kt?larına uygunlu?u.

Ö?renme-Ö?retme Süreci ve Çevresel Boyuta İli?kin Görü?ler: S?n?f içi uygulama dinamikleri, kullanı?lan yöntemler ve çevresel faktörlerin (fiziksel ve sosyal ortam) program üzerindeki etkileri.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerlili?ini belirlemek amacıyla **aç?mlayıcı faktör analizi** (AFA) uygulanmı?tır. Bu analiz sonucunda ölçe?in orijinal 38 maddesi, üç temel faktör altında toplanmı?tır. Bu faktör yapı?ı, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçladığı program de?erlendirme boyutları?nı ba?arılıyla temsil etti?ini ve iç tutarlılı?ı?nı destekledi?ini göstermektedir.

Faktör isimleri, yapı?lan yapısal analizler sonucu; 'kazanım ve içeri?e ili?kin görü?ler', 'ölçme ve de?erlendirmeye ili?kin görü?ler' ve 'ö?renme-ö?retme süreci ve çevresel boyuta ili?kin görü?ler' olarak belirlenmi?tir. Bu üç boyutlu yapı, Aydınlattı? De?erlendirme Modeli'nin gerektirdi?i kapsamlı bakı?ı açıs?nı sa?lamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenirli?i, **Cronbach Alfa** katsayı?ı kullanılarak hesaplanmı?tır. Elde edilen katsayılar, ölçe?in alt boyutları?nda oldukça yüksek düzeyde bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek de?erler, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ba?arılı oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik katsayıları şu ?ekildedir: Faktör 1 (Kazanım ve İçeri?e İli?kin Görü?ler) için 0.922; Faktör 2 (Ölçme ve De?erlendirmeye İli?kin Görü?ler) için 0.850; ve Faktör 3 (Ö?renme-Ö?retme Süreci ve Çevresel Boyut) için 0.857 olarak bulunmuştur. Bu katsayılar, ölçe?in ara?tırma amaçlı kullanıma uygun oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Yapı?lan **aç?mlayıcı faktör analizi**, ölçe?in toplam 38 maddeden olu?tu?unu ve üç boyutlu bir yapı?ı sergiledi?ini ortaya koymuştur. Bu faktör yapı?ı, ölçe?in program de?erlendirme alanındaki teorik çerçevesini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir:

Kazanım ve İçeri?e İli?kin Görü?ler (19 madde): Bu en kapsamlı faktör, programın hedeflerinin ve içeri?inin, ö?rencilerin ya?, ö?renme özellikleri ve **dil becerisi** gibi bireysel farklılıklarına ne ölçüde hitap etti?ini sorgular.

Ölçme ve De?erlendirmeye İli?kin Görü?ler (11 madde): Bu faktör, programda yer verilen ölçme

ve değerlendirme yöntemlerinin güvenilirliğini, geçerliğini ve öğrenci merkezli yaklaşımını inceler. Öğrenme-Öğretme Süreci ve Çevresel Boyuta İlişkin Görüşler (8 madde): Bu faktör, ders işleme yöntemlerinin çeşitliliğini, kullanılan materyalleri ve sınıf ortamının (fiziksel ve psikolojik) öğrenmeyi destekleme düzeyini değerlendirir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Program Değerlendirme Aracı)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitimciler ve ilgili paydaşlar

Yaş Grubu: Yetişkinler (Öğretmenler ve Yöneticiler)

Popülasyon Detayları: İlkokul 2. sınıf düzeyindeki İngilizce programını uygulayan veya programla ilgili görüş bildirebilecek eğitim profesyonelleri.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert Tipi Derecelendirme kullanılmaktadır. Yanıt seçenekleri 1'den (kesinlikle katılmıyorum) 4'e (kesinlikle katılıyorum) kadar sıralanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, program değerlendirme, İngilizce programı, Likert ölçeği, Açıklayıcı Faktör Analizi, iç tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: ocadiguzel@anadolu.edu.tr (Oktay Cem Adıgüzel)

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Finansman, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2014 yılında Adıgüzel ve Özudoğlu tarafından yayımlanan akademik çalışmada kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle makaleye atıf yapmakla sınırlıdır, ancak ticari veya genelleştirilmiş uygulamalar için sorumlu yazar Oktay Cem Adıgüzel ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynakça

Adıgüzel, O. C. ve Özüdoğru, F. (2014). İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programına yönelik Aydınlatıcı Değerlendirme Modeline Dayalı Program Değerlendirme Ölçeği çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 124-136.

Makalenin orijinal bağlantısı: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: ilkokul-2-sinif-ingilizce-ogretim-programina-yonelik-aydinlatici-degerlendirme-modeline-dayali.pdf

Aydınlatıcı Değerlendirme Modeline Dayalı Program Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kazanım ve içeriğe ilişkin görüşler (19m): İçerik hazırlanırken öğrencilerin düzeyleri (yaş, öğrenme özellikleri, dil becerisi) dikkate alınmalıdır.

Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşler (11m): Programda önerilen ölçme ve değerlendirme yaklaşımı öğrenci özelliklerine uygundur.

Öğrenme-öğretme süreci ve çevresel boyuta ilişkin görüşler (8m): Sınıfta İngilizce sarkılara yer verilmektedir.